

Mavzu: Asos va asosdosh so'zlar

*Aa Boqbon boqini tuzar,
Dehqon dalasin kezar.*

Dubayda eng mashhur bog'lardan biri joylashgan. U dunyodagi eng katta tabiiy **gulzor** bog'lardan biri bo'lib, 2013-yilda ochilgan. Bog' taxminan 72 000 kvadrat metr maydonni egallaydi va unda 100 milliondan ortiq **gullar** turli shakllarda bezatilgan. Gullardan yasalgan ulkan samolyot, yurak shaklidagi **gulli** yo'laklar, hayvonlar va ertak qahramonlari ko'rinishidagi **guldor** kompozitsiyalar bu bog'ning eng mashhur joylari hisoblanadi.

1. So'zning asosiy ma'nosini ifodalab, mustaqil qo'llana oladigan qismi nima deyiladi?
2. Ma'no va shakl jihatidan umumiy qismga ega bo'lgan so'zlar qanday ataladi?

1-mashq. Ko'chiring. Ajratib ko'rsatilgan so'zlarning asos va qo'shimchalarini tegishlicha belgilang.

Bobomning **mevazor** bog'ida ko'plab **mevali** daraxtlar bor. U yerda birorta **mevasiz** daraxtni uchratmaysiz. Bu yil bog'dagi daraxtlar juda **sermeva** bo'ldi.

Mevazor, mevali, mevasiz, sermeva
so'zlari asosdosh so'zlardir.

2-mashq. Matndan asosdosh soʻzlarni toping va yozing.

Bizning qishlogʻimiz soʻlim tabiati bilan ajralib turardi.⁴ Qishloq chetidagi keng daraxtzor jaziramada salqin boshpana edi. Biroq, qurilishlar sababli ayrim daraxtli maydonlar kesildi. Mahalla ahli qishloq markazi butkul daraxtsiz qolmasligi uchun koʻchatlar ekishdi. Zero, daraxt bor joyda hayot bor.

- Asosdosh soʻzlarni tegishlicha belgilang.

3-mashq. Nuqtalar oʻrniga mos soʻz yasovchi qoʻshimchalarni qoʻyib, gaplarni koʻchiring. Asosdosh soʻzlarni tegishlicha belgilang.

Kuz kelishi bilan mehnatkash olmaxon togʻ yonbagʻridagi yongʻoq... tomon yoʻl oldi. U yerdagi ...yongʻoq daraxtlarni aylanib, qishki zaxirasini yigʻishga kirishdi. Qattiq sovuqni yongʻoq... yengib oʻtolmasligini bilgan bu momiq dumli jonzot kun boʻyi tinmadi va oʻzining yongʻoq... omborini hashamatli xazinaga aylantirdi.

4-mashq. Filvordda berilgan soʻzlar ichidan 5 ta soʻz tanlab oling. Ularga asosdosh soʻzlar toping va ular ishtirokida gaplar tuzing.

